

บทที่ 1

บทนำ

การวิเคราะห์การออกแบบผลิตภัณฑ์ และศักยภาพของธุรกิจชุมชน ตามโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ กรณีศึกษากลุ่มผลิตภัณฑ์เดินเส้นลวดลาย ในชุมชน หมู่ 5 ตำบลบ้านแหวน หมู่ 8 ตำบลบ้านแหวน หมู่ 11 ตำบลบ้านแหวน และหมู่ 2 ตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่โดยผู้วิจัยมีความมุ่งหวังในการทราบถึงศักยภาพด้านการผลิต การตลาด การเงิน การจัดการ ฯลฯ ของผู้ประกอบการในอำเภอหางดง อีกทั้งต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพ ในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการเป็นสำคัญ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการประมวลแนวคิด ความรู้สำหรับการทำงาน เพื่อเอาชนะความยากจนของ พลเดช ปิ่นประทีป เรียบเรียงไว้กล่าวถึงปัญหาความจนในอดีตคือ ธนาคารโลก (2001) ได้สรุปสาเหตุของความยากจนในประเทศไทยไว้ว่า ประกอบด้วยเหตุปัจจัย 4 ประการ คือ เหตุปัจจัยทางเศรษฐกิจ ทางโครงสร้างประชากร ทางสังคม และทางวัฒนธรรม โดยมีงานศึกษาหลายชิ้นได้พยายามครอบคลุมถึงเหตุปัจจัยต่างๆ ข้างต้นพอสรุปได้ว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประชากรที่ต้องประสบกับภาวะยากจนโดยส่วนใหญ่คือ กลุ่มประชากรที่ขาดแคลนทรัพย์สินที่จะก่อให้เกิดรายได้ ไม่ว่าจะเป็นที่ดิน หรือทุนต่างๆ ที่หมายรวม ไปถึงทุนทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งงานศึกษาส่วนใหญ่พบว่า นอกจากจะขาดแคลนซึ่งทรัพย์สินเหล่านี้แล้ว ยังขาดโอกาสที่จะลงทุนในการหาซึ่งทรัพย์สินเหล่านี้ด้วย ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นหลายๆ ชั่วคน ครอบครัวนั้นจะต้องเผชิญกับความยากจนถาวร ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเหตุปัจจัยทางเศรษฐกิจเท่าที่สำรวจได้ และมีผลต่อการก่อให้เกิดความยากจน ได้แก่ ขนาดของที่ดินทำกิน พบว่า ถ้าประชากรในชนบทมีที่ดินทำกินเพิ่มขึ้น 1% แล้วจะสามารถลดโอกาสที่จะตกอยู่ในภาวะยากจนได้ประมาณ 0.1% นอกจากนี้ยังพบว่า ลักษณะการถือครองที่ดินมีความสำคัญไม่น้อยด้วย โดยถ้าเป็นผู้เช่า (แทนที่จะเป็นเจ้าของที่ดิน) จึงเพิ่มโอกาสของการตกอยู่ในภาวะความยากจนถึง 30% โอกาสได้รับการศึกษา พบว่าครัวเรือนที่มีผู้ใหญ่ที่ได้รับการศึกษา จนจบระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอย่างน้อย ความเสี่ยงของการตกอยู่ในภาวะความยากจนจะลดลงถึง 66 - 74% เมื่อเทียบกับครัวเรือน

ที่ไม่มีการศึกษาเลย และถ้าได้รับการศึกษาไปถึงระดับมหาวิทยาลัยโอกาสที่จะถูกจัดอยู่ในกลุ่มคนยากจนจะลดลงไปถึง 90% อย่างไรก็ตามที่ได้นี้ค่อนข้างที่จะชัดเจนกับเขตเมืองมากกว่าเขตชนบท ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ จัดเป็น Shock อย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดภาวะชกักกันของการหารายได้ พบว่าภายหลังการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 แล้ว ประเทศไทยยังมีสัดส่วนประชากรที่จัดว่ายากจนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.15 ในปี 2539 เป็นร้อยละ 8.58 ในปี 2542

สาเหตุเชิงโครงสร้างประชากร จัดเป็นสาเหตุก่อให้เกิดความยากจน ได้ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท โดยการศึกษาของธนาคารโลก (2001) พบว่า ครอบครัวที่มีขนาดใหญ่จะมีโอกาสตกอยู่ในภาวะความยากจนมากกว่าครอบครัวขนาดเล็ก นอกจากนี้ ถ้ากำหนดให้ครอบครัวมีขนาดเท่ากันแล้ว ครอบครัวที่มีสัดส่วนของผู้ใหญ่มากกว่า จะเสี่ยงต่อภาวะความยากจนน้อยกว่า ซึ่งแน่นอนว่าการมีเด็กอยู่ในครอบครัวเป็นจำนวนมาก จัดเป็นภาวะทางเศรษฐกิจให้กับผู้ใหญ่ที่เป็นกำลังแรงงานอย่างสูง และด้านปัจจัยเชิงภูมิศาสตร์ พบว่า การมีที่พักอาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยจะมีความเสี่ยงต่อความยากจนเพิ่มขึ้นถึง 56% ในขณะที่ ถ้าที่พักอาศัยตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โอกาสที่จะตกเป็นคนยากจนจะลดลงอย่างมากถึง 80% ปัจจัยเชิงสังคม และวัฒนธรรม เป็นปัจจัยทางสถาบันที่สำคัญ ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีการทำงานหัตถกรรมมากที่สุดจังหวัดหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาจนได้มาตรฐานหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เป็นจำนวนถึง 570 รายการ ส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าด้านหัตถกรรม สำหรับอำเภอต่างๆ ของจังหวัดเชียงใหม่ มีการพัฒนาสินค้าอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการผลิตสินค้า ถ้าเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ สามารถยกระดับจนสามารถยกระดับจนพัฒนา ไปเป็นสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product, OTOP) เป็นสินค้าที่มีคุณภาพดีระดับประเทศพัฒนาสู่ตลาดโลก เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน

อำเภอหางดงตั้งอยู่ทางทิศใต้หากจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ ประมาณ 15 กิโลเมตร ไปตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 มีพื้นที่ประมาณ 302 ตารางกิโลเมตร สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 310 เมตร ทางทิศเหนือและทางทิศตะวันตกของอำเภอมีสภาพเป็นภูเขาสลับซับซ้อน และมีป่าไม้เบญจพรรณ และป่าเต็งรังประมาณ 2 ใน 3 ของพื้นที่ทั้งหมด เป็นที่ราบเอียงจากทิศตะวันตกไปจรดแม่น้ำปิงทางทิศตะวันออก ส่วนทางตอนใต้ ของอำเภอเป็นบริเวณราบลุ่มต่ำ สำหรับการคมนาคมในพื้นที่ มีถนนติดต่อระหว่างตำบล หมู่บ้านต่างๆ ได้ทุกตำบล หมู่บ้านบางแห่งยังมีสภาพเป็นลูกวัง เช่น หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านปง และหมู่ที่ 11 ตำบลน้ำแพร่ ส่วนการคมนาคมขนส่งระหว่างอำเภอ และจังหวัด มีรถโดยสารประจำทางสำหรับภายใน

ด้านความเข้มแข็งของชุมชน การบริหารจัดการของชุมชน ปัจจัยที่ใช้ในการผลิตต้องคำนึงถึงจำนวนสมาชิกของผู้ผลิตทั้งหมด อายุของกลุ่มที่เริ่มผลิตเพื่อจำหน่าย หมายถึงจำนวนปีที่เริ่มทำธุรกิจ นอกจากนั้นยังต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องในการผลิตของแต่ละปี หากเป็นการผลิตที่ต้องพึ่งฤดูกาล เช่นผลผลิตทางการเกษตร ต้องพิจารณาถึงการผลิต ต่อพื้นที่ที่ทำการผลิตผลทางการเกษตรของชุมชนด้วย ส่วนการจัดการด้านกระบวนการผลิตนั้น ต้องดูถึงการจัดการที่กลุ่มผลิต ใช้ในการผลิตกันแน่ ว่ามีกระบวนการผลิตที่ชัดเจนหรือไม่ มีการควบคุม และตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ก่อนส่งจำหน่ายหรือไม่

ในการประกอบธุรกิจหรือการทำกิจกรรมใดๆ นั้น การบริหารจัดการถือว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นด้านบริหารงาน บริหารคน และการบริหารทรัพยากร ถ้าในองค์กรมีการจัดการที่ดีมีคุณภาพ ก็จะทำให้ธุรกิจเหล่านั้นประสบความสำเร็จตามความต้องการได้

จึงได้ทำการศึกษาถึงการออกแบบผลิตภัณฑ์ และศักยภาพของธุรกิจชุมชน เพื่อเป็นการวิเคราะห์ศักยภาพในการออกแบบ รูปแบบผลิตภัณฑ์ ด้านการจัดการ การตลาด และการเงินของธุรกิจชุมชนภายใต้โครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของธุรกิจชุมชน หมู่ 5 ตำบลบ้านแหวน หมู่ 8 ตำบลบ้านแหวน หมู่ 11 ตำบลบ้านแหวน และหมู่ 2 ตำบลขุนทอง อำเภอบางบาล จังหวัดอ่างทอง ในด้านต่างๆ ของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แต่ละตำบลตามหัวข้อดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์การออกแบบผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น
2. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพด้านการจัดการของธุรกิจชุมชน ด้านการบริหารทรัพยากรคน เงิน งาน วัสดุอุปกรณ์ ให้มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพด้านการตลาด ในการนำสินค้าจากผู้ผลิต ไปสู่ผู้บริโภค

3. ขอบเขตของโครงการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์และสำรวจการออกแบบผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น วิเคราะห์ศักยภาพด้านการจัดการ การตลาด การผลิต และการเงินของธุรกิจชุมชน กลุ่มตัวอย่างได้แก่

3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษา ได้แก่ หมู่ 5 ตำบลบ้านแหวน หมู่ 8 ตำบลบ้านแหวน หมู่ 11 ตำบลบ้านแหวน และหมู่ 2 ตำบลขุนทอง อำเภอบางบาล จังหวัดอ่างทอง

3.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มธุรกิจชุมชนงานหัตถกรรมท้องถิ่น ในโครงการ “ผลิตภัณฑ์ชุมชน และท้องถิ่น”

3.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ 1 คุณอินศรี	ทิพสุทา
3.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ 2 คุณอารี	กาวีละ
3.2.3 กลุ่มตัวอย่างที่ 3 คุณพองนวล	ปลุกงา
3.2.4 กลุ่มตัวอย่างที่ 4 คุณสวร	ทิพย์อ่อน
3.2.5 กลุ่มตัวอย่างที่ 5 คุณอัมพร	ยาวิชัย
3.2.6 กลุ่มตัวอย่างที่ 6 คุณอำพร	ศรีกุนะ

3.2.7 กลุ่มตัวอย่างที่ 7 จันทิรา	ต้นปาลิ
3.2.8 กลุ่มตัวอย่างที่ 8 คุณแก้วศรี	ปลูกลง
3.2.9 กลุ่มตัวอย่างที่ 9 คุณสุพาณี	แก้วใจ
3.2.10 กลุ่มตัวอย่างที่ 10 คุณชานนท์	นันทไชย

3.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการศึกษา และประกอบในงานวิจัย ได้แก่ ทฤษฎี เศรษฐกิจพอเพียง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทฤษฎีการจัดการความรู้ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การออกแบบ บรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ชุมชน และท้องถิ่น โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และแนวทางการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ.2549 (OTOP Product Champion)

4. ขั้นตอนและวิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกรณีศึกษา (Case Study) โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม (Based on Community) วิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร บันทึกร หรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ การวิจัยภาคสนาม (Field Study) ถึงสภาพความเป็นจริงในสังคม หรือธรรมชาติวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่ามีสภาพ เป็นอย่างไร วิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อปรับเปลี่ยนหรือสร้างภาพการณขึ้นเพื่อ สร้างผลผลิตที่ได้จากการเปลี่ยนแปลง เป็นการวิจัยสร้างสรรค์ (Creative Research) เพื่อสร้าง องค์ความรู้ วิธีการ ทฤษฎี และผลงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ และการวิจัยทางศิลปะประยุกต์ (Applied Art Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเพื่อนำผลวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบ โดยมีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

4.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

4.1.1 สร้างความเข้าใจในการทำงานวิจัย ที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการวิจัยแบบให้ชุมชนมีส่วนร่วม ได้แก่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้นำธรรมชาติ คนเฒ่าคนแก่ที่ชาวบ้านให้ความยอมรับนับถือ ชาวบ้านผู้ประกอบการ

4.1.2 ศึกษาบริบทชุมชน ด้านสภาพพื้นที่ ประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพทางเศรษฐกิจ ภูมิปัญญาชาวบ้าน และสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน

4.1.3 ศึกษาบริบท เกี่ยวกับวิถีชีวิต การทำมาหากิน ปัญหาสิ่งแวดล้อม การอพยพย้ายถิ่นข้อมูลเกี่ยวกับครัวเรือน ภาระหนี้สิน รายรับ รายจ่าย ศึกษาความต้องการ ปัญหา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อนำมาวิเคราะห์ และหาทางแก้ไข

4.1.4 ร่วมกับชุมชน และภาคที่เกี่ยวข้อง พัฒนาอาชีพ และวิสาหกิจชุมชน โดยการศึกษาดูงาน ฝึกอบรม และการพัฒนาผลิตภัณฑ์

4.1.5 เชิญวิทยากรด้านการออกแบบ และวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ มาให้ความรู้เรื่อง พัฒนาผลิตภัณฑ์ จากการร่วมวิเคราะห์การออกแบบโดยเจ้าของผลิตภัณฑ์ และนักศึกษาสาขาวิชา ศิลปกรรมที่มีความรู้ด้านการออกแบบ ร่วมกันวิเคราะห์ และออกแบบ เพื่อหาแนวทางพัฒนา ผลิตภัณฑ์ ให้เหมาะสม กับความต้องการของผู้บริโภค

4.1.6 เชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านการจัดการ การตลาด การผลิต และการเงิน เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจชุมชน ตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

4.1.7 กลุ่มเป้าหมายเริ่มตระหนัก และเข้าใจปัญหาซึ่งค้นพบด้วยการร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ ร่วมวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์

4.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2.1 ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น แผนงานโครงการพัฒนาตำบล ข้อมูล จปฐ. กชช.2ค ข้อมูลจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Online/CD Network) แผนที่ ภาพถ่ายทางอากาศ

4.2.2 การทำแบบสำรวจ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาบริบทชุมชน เช่น ประเด็นเรื่อง ประเด็นบุคคล เศรษฐกิจ วัฒนธรรม

4.2.3 การสังเกตการณ์โดยตรง (Direct Observation) ด้วยการเดินสำรวจ จดบันทึกสิ่งต่าง ๆ เช่น จำนวนของบ้าน วัสดุที่ใช้ในการสร้างบ้าน การสังเกตด้วยการเข้าไปร่วม กิจกรรม กับชาวบ้าน ในการประกอบอาชีพ เพื่อซักถามข้อมูลที่กำลังทำการศึกษา

4.2.4 การศึกษาชุมชนจากกรณีศึกษา (Case Studees and stories) เป็นการศึกษา ชุมชน อันเป็นที่มาของเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล ผู้นำชุมชน เพื่อความเข้าใจถึงสภาพการณ์ในชุมชน ดีขึ้น

4.2.5 การทำแผนที่ทางความคิด (Mind Map) เพื่อศึกษาปัญหาและความ ต้องการ โดยการระดมความคิดเห็นของบุคคล ร่วมกันกำหนดหัวข้อเพื่อแสดงความคิดเห็น เป็นการเพิ่มมิติของความคิด แยกแยะความคิด ได้แตกแขนงมากขึ้น ทำให้ทุกคนเห็นความสำคัญของปัญหา

4.2.6 กระบวนการจัดเวที เพื่อแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน

4.2.7 ศึกษาดูงานในการประกอบอาชีพหัตถกรรม การอบรมปฏิบัติการ จากแหล่งประกอบการ และชุมชนที่ประสบความสำเร็จ ด้านการจัดการธุรกิจการขาย ขั้นตอน การออกแบบ การผลิต และจำหน่าย

4.2.8 นำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงาน การอบรมเพื่อหาแนวทางพัฒนา สินค้าให้ได้มาตรฐานในโอกาสต่อไป

4.2.9 จัดทำรายงาน สรุปบทเรียน และองค์ความรู้

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เช่น เผยแพร่ในวารสาร การจดสิทธิบัตร ฯลฯ และหน่วยงาน ที่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

5.1 แก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของหน่วยงานที่ทำการวิจัยด้วยการติดต่อ ประสานงาน เป็นระยะ โดยกำหนดกรอบ ระยะเวลาในการทำวิจัยอย่างเป็นระบบ ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นต้องมีการ ประชุม ระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ การสาเหตุ วิเคราะห์ สรุปผล

5.2 การวิจัยในครั้งนี้เนื่องจากเป็นงานเพื่อให้เห็นภาพรวมของผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน ในชุมชน ต่างๆ เห็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีพื้นบ้านว่าเป็นอย่างไร มีการถ่ายทอด ภูมิปัญญา มานานแค่ไหนจากการวิเคราะห์ เพื่อนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยอาศัยจัดการความรู้ 3 ประเด็นคือ

5.2.1 แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยอาศัยความรู้ด้านการออกแบบ เข้าไป บริหารจัดการ ซึ่งสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ของตำบลต่างๆ ในอำเภอ หางดง ในชุมชนอื่น จังหวัดอื่นๆได้

5.2.2 การวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจชุมชน สามารถนำหลักในการบริหารจัดการ ในด้านการตลาด การจัดการ การเงิน ต้นทุนการผลิต ไปใช้ในแหล่งชุมชนอื่นๆได้

5.2.3 สามารถทำวิจัยต่อยอดในอำเภอหางดง และอำเภอใกล้เคียงอื่นๆ

5.3 บริการความรู้แก่ประชาชนเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่ได้จากการพัฒนา เปิดอบรมให้ประชาชนที่สนใจ จัดนิทรรศการ และจัดทำคู่มือวารสารประสานกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจ รวบรวมในเอกสาร ฐานข้อมูล เพื่อถ่ายทอดให้แก่ประชาชนทุกระดับได้

5.4 บริการความรู้แก่ภาคธุรกิจ ผู้ประกอบการสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการจัดการความรู้ ในด้านต่างๆ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการชุมชน โดยการถ่ายทอดผลิตภัณฑ์ของจริงที่นำไปจัด จำหน่าย จัดแสดง การถ่ายทอดในคู่มือ เอกสาร และฐานข้อมูล

5.5 นำไปผลิตเชิงพาณิชย์ สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ได้จากการศึกษา อบรม เพื่อพัฒนาสินค้าให้ทุนค่าใช้จ่าย ทุนเวลา ประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ ผลผลิตสินค้าได้จำนวน มากยิ่งขึ้น

5.6 ในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาระบบการจัดการเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ได้นวัตกรรมใหม่ เพิ่มจำนวนการผลิต การจำหน่าย และการแข่งขันด้านการตลาด

5.7 ในการทำวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย ในด้านเพิ่ม ศักยภาพการจัดการในธุรกิจชุมชนให้สามารถพัฒนาธุรกิจอย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาสินค้าสู่โครงการ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ สามารถบริหารทรัพยากรต้นทุนทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมตลอดจนทำธุรกิจของคนสู่สากล เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง และพลวัตโลก

5.8 ระบุกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับประโยชน์ และผลกระทบจากผลงานวิจัยที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นรวมทั้งสนองตอบประเด็นยุทธศาสตร์ใดในยุทธศาสตร์ของแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548-2551 ทั้งสามด้านคือ

5.8.1 การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

(1) บริบทและศักยภาพของชุมชน เกี่ยวกับการทำหัตถกรรมท้องถิ่น และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของธุรกิจชุมชนใน 2 ตำบล 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 5 ตำบลบ้านแหวน หมู่ 8 ตำบลบ้านแหวน หมู่ 11 ตำบลบ้านแหวน และหมู่ 2 ตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

(2) ปัญหาความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญา ชาวบ้าน ทัศนคติ สภาพแวดล้อม ต้นทุนทางธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์

(3) องค์ความรู้ด้านการวิเคราะห์ศักยภาพ การจัดการตลาด การผลิต และการดำเนินงานด้านธุรกิจชุมชน

(4) การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) ได้แก่แนวคิดในการพัฒนา จิตความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม

(5) นักศึกษา (ผู้ช่วยวิจัย) ได้เรียนรู้ร่วมกับชุมชนในการพัฒนา

5.8.2 การพัฒนา ประกอบด้วย

(1) กลุ่มธุรกิจชุมชน ภายในหมู่ 5 ตำบลบ้านแหวนหมู่ 8 ตำบลบ้านแหวน หมู่ 11 ตำบลบ้านแหวน และหมู่ 2 ตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เกิดการเรียนรู้ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านรูปแบบแนวความคิด กลวิธีการออกแบบ ขั้นตอนการผลิต นวัตกรรมใหม่

(2) กลุ่มธุรกิจชุมชนภายในหมู่ 5 ตำบลบ้านแหวนหมู่ 8 ตำบลบ้านแหวน หมู่ 11 ตำบลบ้านแหวน และหมู่ 2 ตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เกิดการเรียนรู้ด้านการจัดการ การผลิต การตลาด การบัญชี การดำเนินงาน ด้านธุรกิจชุมชน

(3) จากการใช้เครื่องมือประชาสังคม ทำให้ชุมชนมีการรวมกลุ่ม มีการสร้างเครือข่ายในตัวเอง ก็คือ อำนาจในการต่อรอง

(4) เกิดการเรียนรู้การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ และสถาบันที่เกี่ยวข้อง มารวมตัวดำเนินกิจการในพื้นที่ใกล้เคียงกัน (Geographical Proximity) มีความร่วมมือ เกื้อหนุน เชื่อมโยง และเสริมกิจการกัน และกันอย่างครบวงจร (Commonality & Complementarity)

(5) กลุ่มธุรกิจชุมชนเข้าใจ เรื่องการจัดสิทธิบัตรว่ามีประโยชน์ต่อการ ทำผลิตภัณฑ์ป้องกันการลอกเลียนแบบ หรือนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง

5.8.3 หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนสามารถนำการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์คือ

(1) พัฒนากลุ่มชุมชนระดับอำเภอ สามารถนำผลจากการเรียนรู้ที่ได้จากการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการต่อยอดด้านธุรกิจชุมชน เกี่ยวกับการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพในทุกด้านของผู้ประกอบการ

(2) ได้ข้อมูลเชื่อมโยงกับจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหา ความยากจนของชุมชน ปัจจุบันกำลังดำเนินการเรื่องการขยายหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงทั่วประเทศ

(3) ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ นำองค์ความรู้ ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการจัดการเพื่อส่งเสริมธุรกิจชุมชน

(4) กระทรวงอุตสาหกรรมนำผลการวิจัยที่ได้ดำเนินการ

(5) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้ผลงานวิจัยไปใช้ในการเรียน การสอน การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

(6) การจัดการเรียนรู้โดยนักศึกษาได้ทำงานวิจัยในชุมชน เป็นประสบการณ์ตรงที่สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการเรียน การทำงาน และพัฒนาหมู่บ้าน

(7) แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยกลุ่มเป้าหมาย ผลการวิจัย ที่ได้สามารถเผยแพร่ในสื่อต่างๆ ได้แก่ หนังสือ วารสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การประชุม ทางวิชาการ การแสดงนิทรรศการวิชาการ การฝึกอบรมให้กับชุมชนต่างๆ หรือผู้สนใจทั่วไป

6. ระยะเวลาในการทำวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ทำการวิจัย รวมทั้งหมด 12 เดือน (ปี 2550)

7. นิยามศัพท์

ธุรกิจชุมชน คือ การรวมกันของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อร่วมกัน ประกอบธุรกิจที่สามารถสร้างรายได้เพิ่มให้แก่ประชาชนในชุมชน หรือการสร้าง ศักยภาพที่มีอยู่ภายในชุมชนให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยการจัดตั้งร้านค้าชุมชน

โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือเรียกสั้นๆว่า **โอท็อป (OTOP)** เป็นโครงการที่ส่งเสริมให้ชาวบ้านในแต่ละตำบลสร้างอาชีพในการผลิตสินค้าเพื่อออกจำหน่าย โดยสร้างสินค้าที่เป็นสินค้าประจำตำบลนั้นๆในห้วงเวลาที่ประเทศชาติ กำลังเผชิญปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจและประชาชน ทุก ระดับ ประสบปัญหาต่าง ๆ ปัญหาหนึ่งที่ประชาชนระดับรากหญ้า ซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศถูก รุมเร้าคือปัญหาความยากจน รัฐบาลจึงได้ประกาศสงครามกับความยากจน โดยได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาว่า จะจัดให้มีโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อให้แต่ละชุมชนได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาสินค้าโดยรัฐพร้อมที่จะเข้า ช่วยเหลือในด้านต่างๆ

เดินเส้นลวดลาย คือการเดินเส้นลวดลายด้วยการใช้เส้น "มุก" ได้แก่ส่วนผสมของปูนขาว ชัน สีน้ำมัน ปิดลงบนวัสดุที่ต้องการ

กลุ่มผลิตภัณฑ์เดินเส้นลวดลาย คือกลุ่มผู้ประกอบการในการทำเดินเส้นลวดลายบนภาชนะ ที่ทำการศึกษาภายในเขตอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่